

A Bizottság határozatának összefoglalója**(2010. január 21.)****egy vállalati összefonódásnak a közös piaccal és az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével összeegyeztethetőnek nyilvánításáról****(Ügyszám: COMP/M.5529 – Oracle/Sun Microsystems)***(az értesítés a C(2010) 142 végleges számú dokumentummal történt)***(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles)****(EGT-vonatkozású szöveg)**

(2010/C 91/05)

2010. január 21-én a Bizottság – a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾, és különösen az említett rendelet 8. cikkének (1) bekezdése alapján – határozatot fogadott el egy összefonódási ügyben. A határozat teljes szövegének betekinthező változata az ügy hiteles nyelvén és a Bizottság munkanyelvein megtalálható a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján, az alábbi címen:

http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html

I. A FELEK

- (1) Az Oracle Corporation (a továbbiakban: Oracle, vagy a bejelentő fél, USA) nyilvánosan működő részvénytársaság, mely vállalkozások számára fejleszt és forgalmaz szoftvermegoldásokat, és kapcsolódó szolgáltatásokat nyújt, ideértve a köztesszoftvert, az adatbázisokat és a vállalati alkalmazásszoftvereket.
- (2) A Sun Microsystems, Inc. (a továbbiakban: Sun, USA) nyilvánosan működő részvénytársaság, mely a hardver (szerverek, asztali gépek, mikroelektronika és adathordozók), a szoftverek és a kapcsolódó szolgáltatások terén aktív, ideértve az operációs rendszereket, a Java technológiát, a köztesszoftvert és adatbázisszoftvereket.

II. A MŰVELET

- (3) 2009. július 30-án az Európai Bizottság a 139/2004/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: összefonódás ellenőrzési rendelet) 4. cikke szerint bejelentést kapott az Oracle által tervezett összefonódásról, amely szerint e vállalkozás részesedés vásárlása útján teljes irányítást szerez az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a Sun vállalkozás felett.
- (4) A tervezett művelet keretében az Oracle körülbelül 7 400 millió USD-ért megvásárolja a Sun szavazati jogot biztosító összes részvényét. A tervezett művelet eredményeként a Sun az Oracle kizárólagos irányítása alatt áll majd. Ezért a művelet az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében összefonódásnak minősül. A tervezett művelet az összefonódás-ellenőrzési rendelet 1. cikke (2) bekezdésének értelmében közösségi léptékű.

III. ÖSSZEFOGLALÓ

- (5) A bejelentés vizsgálatát követően a Bizottság 2009. szeptember 3-án határozatot fogadott el, melyben megállapította, hogy a művelet az összefonódás-ellenőrzési rendelet hatálya alá tartozik, és komoly aggályok merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy a művelet összeegyeztethető-e a közös piaccal és az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével. A Bizottság ezért úgy határozott, hogy megindítja az összefonódás-ellenőrzési rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti eljárást.
- (6) 2009. november 9-én kifogásközlést küldtek a bejelentő félnek az EK összefonódás-ellenőrzési rendelet 18. cikke szerint. Az Oracle 2009. december 3-án válaszolt a kifogásközlésre. 2009. december 10-én és 11-én a bejelentő fél kérésére szóbeli meghallgatásra került sor.
- (7) A Bizottság részletes vizsgálata rámutatott arra, hogy a tervezett művelet nem akadályozza jelentős mértékben a versenyt a közös piacon vagy annak jelentős részén.
- (8) A Bizottság ezért 2010. január 21-én engedélyező határozatot fogadott el az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikke (1) bekezdésének értelmében.

IV. INDOKOLÁS**A. ADATBÁZISOK****1. Az érintett termék- és földrajzi piacok**

- (9) Az Oracle és a Sun egyaránt a relációs adatbázis-kezelő rendszerek (relational database management systems, a továbbiakban: RDBMS vagy adatbázisok) területén tevékeny. Az adatbázisok olyan szoftverprogramok, amelyeket elektronikus formátumú információk tárolására, rendszerezésére, elemzésére és lehívására fejlesztettek ki.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

- (10) Az adatbázisok fontos szerepet játszanak sok vállalkozás és szervezet működésében. Alkalmazások egész sorát támogatják, pl. csomagban kínált vagy testreszabott, hálón belüli alkalmazásokat, ideértve a webes alkalmazásokat, az online tranzakció-feldolgozást (online transaction processing, a továbbiakban: OLTP), az online elemző feldolgozást (online analytical processing, a továbbiakban: OLAP) és az adattárházakat. Az adatbázisok más hardver vagy szoftver termékekbe is „beágyazhatók”, ezért a végső felhasználók számára ilyenkor nem értékesíthetők különálló termékként.
- (11) Az adatbázisokat vagy tulajdonosi alapon értékesítik, ennek során az ügyfél licencdíjat fizet, vagy ingyenesen letölthető „nyílt forráskódú” termékként, pl. az ún. általános nyilvános licenc (general public license, GPL) alapján.
- (12) Az Oracle legtöbb adatbázisterméke esetében licencdíjat számol fel adatbázisszoftvereire és külön „fenntartási” szerződést kínál. Mint minden vállalati szoftvernél, a licencdíjat jellemzően „listaár” alapján alkudják ki és az adott eset jellemzőihez (pl. volumen) igazítják.
- (13) A Sun legfőbb adatbázisterméke a MySQL, amely GPL-lel nyílt forráskódú termékként díjmentesen elérhető. A Sun a következőkkel tesz szert korlátozott mértékben közvetlen bevételre: i. kereskedelmi licencek az olyan ügyfeleknek, akik nem kívánják elfogadni a GPL feltételeit és ii. támogatási szolgáltatások. A Sun a weboldalán „a világ legnépszerűbb nyílt forráskódú adatbázisaként” mutatja be a MySQL-t, több mint 11 millió telepített példánnyal és napi 60 000 letöltéssel.

- (14) A Bizottság piacvizsgálata rámutatott arra, hogy az adatbázisok megkülönböztetett termékek, de az adatbázisok közötti helyettesíthetőség tekintetében nem lehet merev határokat felállítani.
- (15) A Bizottság megállapította, hogy jelen esetben az érintett piac az RDBMS (vagy az adatbázisok) világpiaça. Az adatbázisok megkülönböztetett jellege miatt a Bizottság vizsgálatnak vetette alá a teljes adatbázispiac különböző szegmenseit a tervezett művelet versenyre gyakorolt hatásainak értékelése érdekében.

2. A verseny értékelése

- (16) A Bizottság úgy vélte, hogy mindent összevetve a tervezett művelet nem vezet az adatbázisok világpiaacán a hatékony verseny jelentős akadályozásához.

Piaci részesedések

- (17) Az adatbázisok világpiaacának mérete a 2007. évi [18–20] milliárd USD-ről 2008-ban [20–22] milliárd USD-re nőtt.
- (18) A piackutatással foglalkozó két cég, a Gartner és az IDC a következő világpiaçi részesedéseket tette közzé a 2008. évi bevételek alapján:

Adatbázis-szállítók	Gartner		IDC	
	Bevételek (millió USD)	Piaci részesedés	Bevételek (millió USD)	Piaci részesedés
Oracle	[...]	[40–50] %	[...]	[40–50] %
IBM	[...]	[20–30] %	[...]	[20–30] %
Microsoft	[...]	[10–20] %	[...]	[10–20] %
Sybase	[...]	[0–5] %	[...]	[0–5] %
Teradata	[...]	[0–5] %	[...]	[0–5] %
Sun (MySQL)	[...]	[0–5] %	[...]	[0–5] %
Mások	[...]	[5–10] %	[...]	[5–10] %
Összesen	[18 000–20 000]	100 %	[20 000–22 000]	100 %

- (19) Az adatbázispiac magas fokon koncentrált: A bevételeket illetően 2008-ban az Oracle, az IBM és a Microsoft együttesen a piac körülbelül [80–90] %-át ellenőrizte. Az Oracle bevételek alapján becsült piaci részesedése [40–50] % és [40–50] % közötti. A MySQL bevételek alapján számított piaci részesedése nagyon alacsony.

- (20) A Bizottság vizsgálata ugyanakkor rámutatott arra, hogy a bevételek alapján számított piaci részesedés nem tükrözi elég pontosan a MySQL vagy más nyílt forráskódú adatbázisok versenyhelyzetét. Mivel a MySQL forgalmazása túlnyomórészt díjmentes GPL alapján történik, a Sun a telepítések többségének esetében nem tesz szert adatbázis-bevételre.

- (21) Másrészt, a telepítések tekintetében nem állnak rendelkezésre megfelelő adatok az adatbázispiac teljes méretéről, amely pl. a felhasználók, az aktív licencké vagy a telepített példányok száma alapján mérhető. A Gartner szerint a MySQL a leggyakrabban telepített nyílt forráskódú adatbázis. A Microsoft SQL Server és az Oracle után a harmadik leggyakrabban telepített adatbázis, de megelőzi az IBM DB2 és a Sybase adatbázisokat. Egy másik piacutató cég, az Evans Data Corporation által elvégzett 2009. évi felmérés szerint az előző évben az EMEA régióban a Microsoft SQL Server után (48,3 %) a MySQL adatbázist használták a leggyakrabban a fejlesztők és az IT-menedzserek (45,6 %), az Oracle pedig – jelentős lemaradással – harmadik helyen (25,7 %) szerepelt.
- (22) Ezek az adatok azt jelezték, hogy a MySQL jóval jelentősebb versenytényező annál, mint amit a bevételek alapján meghatározott igen alacsony piaci részesedése sugall.

Az adatbázispiac jellegzetességei

- (23) Az adatbázispiacot bizonyos fokú árdiszkrimináció jellemzi. A szoftverpiac másik jellemzője a szoftverlicencké esetében a nagyon alacsony határköltés. Ez jelentős méretgazdasági előnyököt generál, ami fokozottan ösztönzi az adatbázis-szállítókat arra, hogy minél nagyobb értékesítési volument érjenek el. A jelentős méretgazdaságossági előnyök és az árdiszkriminációra való képesség együttesen azt eredményezik, hogy a verseny valószínűleg azon ügyfelek vonatkozásában lesz erős, akik kevésbé speciális igényeket támasztanak.
- (24) Az adatbázispiac másik jellegzetességét jelentik az ügyfél szempontjából az egy adott adatbázis melletti döntéssel járó specifikus elsüllyedt költségek. Ez jelentős átállási költségeket eredményez. A költségek úgy merülnek fel, hogy az ügyfél befektetéseket eszközöl az adatbázis-specifikus tudás elsajátításába és az adott adatbázisra szabott alkalmazások fejlesztésébe. Ez költséges kapcsolatfenntartási (hold-up) problémát eredményezhet, mivel a szállító ösztönözve lesz arra, hogy az adatbázishoz kötött ügyfél számára megemlje az árakat. Az adatbázis-ügyfelek a telepítés melletti döntésüket követően hosszú időtartamon át technikai támogatást igényelnek, bizonyos esetekben akár 15 éven keresztül is. Az adatbázis-ügyfelek számára ezért kiemelt fontosságú az adatbázis-szállítók hírneve és megbízhatósága.
- (25) Az adatbázispiacot, más szoftverpiacokhoz hasonlóan, erős hálózati hatások jellemzik. A piacon jelentős belépési korlátok vannak.

Jogi feltételek és az adott ügyre történő alkalmazásuk

- (26) A horizontális összefonódásokról szóló iránymutatás figyelembe veszi, hogy néhány vállalkozás viszonylag alacsony piaci részesedése ellenére is jelentős versenyerővel bírhat. Az ilyen vállalkozás részvételével megvalósuló összefonódás jelentős mértékben és versenyellenes módon változtathatja meg a verseny dinamikáját, különösen ott, ahol a piac már koncentrált.

- (27) A tervezett művelettel az Oracle, mint vezető szállító a tulajdonosi adatbázisok terén, megszerezné a legfontosabb nyílt forráskódú adatbázist, a MySQL-t.

- (28) A Bizottság a részletes vizsgálatában ezért a következőket vizsgálta: a MySQL által a tervezett műveletet megelőzően gyakorolt versenynyomás jellege és foka, a versenynyomás megszűnésének mértéke a tervezett összefonódást követően, valamint az, hogy a versenynyomást a tervezett műveletet követően milyen mértékben helyettesítenék a MySQL jelenlegi vagy potenciális versenytársai, illetve a MySQL-elágazások a nyílt forráskódú adatbázisok piacán.

- (29) Ennek a ügynek sajátos jellemzői vannak, különösen amiatt, hogy a MySQL jellegét tekintve nyílt forráskódú, ami befolyásolta a fent említett kérdések mindegyikére elvégzett értékelést:

- Először, a Bizottság megvizsgálta, hogy a MySQL potenciálisan gyakorolhat-e versenynyomást az Oracle-re és más tulajdonosi adatbázisokat szállítókra azáltal, hogy jellegét tekintve nyílt forráskódú, ami miatt „jelentős versenyerővel” bír.
- Másodszor, bár bármely horizontális összefonódás esetében feltételezhető, hogy a tervezett műveletet követően két korábban versenyben álló termék – miután ugyanannak a vállalatnak a tulajdonába kerülnek – már nem fog egymással versenyezni, e határozat érdekében, tekintettel a MySQL nyílt forráskódú jellegére, a Bizottság szükségesnek találta, hogy ezen túlmenően részletesen értékelje, hogy az Oracle milyen mértékben lehet képes és ösztönözve arra, hogy a tervezett művelet megvalósítását követően háttérbe szorítsa vagy megszüntesse a MySQL-t.
- Harmadszor, annak értékelése céljából, hogy valószínűsíthető-e a tervezett műveletet követően a piacon az elégséges és időben történő helyettesítés, a Bizottság értékelése a fennmaradó nyílt forráskódú adatbázisokat szállítókra – különösen a PostgreSQL-re –, valamint a MySQL-elágazásokból létrejött új piacralépőkre irányult.
- Az Oracle 2009. december 14-i nyilvános bejelentését, melyet december 11-én nyújtottak be a Bizottsághoz, szintén figyelembe kellett venni – a nyílt forráskódú szoftveripar sajátos jellemzőit szem előtt tartva – a következők tekintetében: az Oracle arra irányuló képességének és azoknak az ösztönzőknek a felmérése, hogy a MySQL-t háttérbe szorítsa vagy megszüntesse, és a tervezett összefonódást követően az elégséges és időben történő helyettesíthetőség valószínűsége.

- (30) Részletes vizsgálatában a Bizottság számos információforrást elemzett, különösen a következőket: az Oracle HQ Apps belső adatállományát (a HQ Apps tartalmazza az értékesítési csapatok és az Oracle központja közötti, az Oracle által az ügyfelei számára kínált rendhagyó árengedményekkel kapcsolatos kommunikációt), az Oracle, a Sun és a harmadik felek belső dokumentumait, felméréseket, valamint az Oracle és a MySQL versenytársainak és ügyfeleinek a Bizottság kérdőíveire benyújtott válaszait.

- (31) Ami a tervezett művelet előtti helyzetet illeti, a Bizottság vizsgálata rámutatott arra, hogy a MySQL a legnagyobb nyílt forráskódú adatbázis. Emellett úgy tűnt, hogy a MySQL képes jelentős és növekvő versenynyomást gyakorolni az Oracle-re és más tulajdonosi adatbázisokat szállítókra, többek között specifikus moduláris architektúrája, az alacsony árakat és a bennragadást elkerülő üzleti modellje, valamint a nyílt forráskódú jellegéből következő egyéb erősségei miatt. E versenynyomás természete dinamikus aspektust is magában hordoz, mivel a MySQL specifikus moduláris architektúrája elősegíti az innovációt az olyan adattároló motorokat fejlesztő harmadik feleknél, amelyekkel növelhető néhány magasabb árkategóriájú MySQL-alkalmazás teljesítménye.
- (32) A Bizottság vizsgálata ezért rámutatott arra, hogy a MySQL potenciálisan jelentős, az Oracle-re nyomást gyakorló versenyerő lehet néhány fontos piaci szegmensben (különösen a kis- és középvállalkozások [kkv] vagy az alsó szegmensben, és a beágyazott szegmens néhány részében). A Bizottság ugyanakkor megállapította, hogy a MySQL jelenleg nem gyakorol versenynyomást az Oracle-re az adatbázispiac valamennyi szegmensében (különös tekintettel a felső szegmensre). Emellett az Oracle továbbra is versenynyomásnak lesz kitéve számos más tulajdonosi adatbázisokat szállító – pl. a Microsoft, az IBM és a Sybase – részéről.
- (33) A tervezett összefonódást követően várható, hogy az Oracle és a MySQL adatbázis közötti verseny megszűnik, mivel ezeket a termékeket ugyanaz a szállító kínálná. Felmerült néhány azzal kapcsolatos aggály, hogy az Oracle a későbbiekben lehet, hogy nem fogja a MySQL-t GPL-lel kínálni, illetve, hogy a MySQL GPL-verzióját háttérbe szoríthatja vagy leáll annak fejlesztésével, vagy elháríthatja az adattároló-motorokat fejlesztő harmadik felek által gyakorolt versenynyomást azzal, hogy átalakítja az interfészt, vagy nem adja meg a adattároló motorokat szállítóknak azokat a kereskedelmi licencket, amelyek szükségesek MySQL-kompatibilis adattároló-motorjaik tulajdonosi verzióinak értékesítéséhez.
- (34) A Bizottság vizsgálata azonban megállapította, hogy a MySQL nyílt forráskódú jellege korlátozná az Oracle arra irányuló potenciális képességét és ösztönzőit, hogy a tervezett összefonódást követően a MySQL-t háttérbe szorítsa vagy megszüntesse.
- (35) Az Oracle által a MySQL felhasználóinak, ügyfeleknek és fejlesztőknek a szóbeli meghallgatást követően tett tíz vállalat részeként az Oracle bejelentette, hogy nem állítja le a MySQL fejlesztését és GPL-lel elérhetővé teszi a MySQL későbbi verzióit, ideértve a 6. verziót is. Ezenkívül az Oracle fenntartja és rendszeres időközönként fejleszti a MySQL csatlakoztatható adattároló-motor architektúráját, ami révén a felhasználók választhatnak a natív és a harmadik felek által fejlesztett adattároló-motorok között. Továbbá, az Oracle nem kér kereskedelmi licencket az adattároló-motorokat szállító harmadik felektől azért, hogy használhassák a MySQL csatlakoztatható adattároló-motor architektúra részeként hozzáférhető alkalmazásprogramozási interfészt. A jelenlegi MySQL OEM-megállapodás lejártával az Oracle felkínálja a jelenleg a Sun-tól származó MySQL kereskedelmi licenccel rendelkező, adattároló motorokat szállító számára, hogy megállapodásaikat ugyanazon feltételekkel 2014. december 10-ig meghosszabbítja.
- (36) Az Oracle bejelentette, hogy ezeket a vállalatokat világszerte ezeknek a vállalatoknak megfelelően fog eljárni a tervezett művelet lezárásának ötödik évfordulójáig.
- (37) A nyilvános bejelentésnek megfelelően az Oracle már lépéseket tett néhány vállalat megvalósítására azzal, hogy az adattároló motorokat szállító harmadik feleknek azonnal leveleket küldött, melyekben az Oracle elkötelezte magát amellett, hogy a jelenlegi szerződési feltételeket a nyilvános bejelentésében tett vállalatoknak megfelelően módosítani fogja. Ezek az elemek jogilag kötelezik az Oracle-t.
- (38) Az Oracle által tett nyilvános bejelentés nem képez formális korrekciós intézkedéseket. A Bizottság régóta kialakult és következetesen alkalmazott gyakorlattal rendelkezik a vizsgálat végén megállapított, versennyel kapcsolatos aggályok elosztatását célzó korrekciós intézkedéseket illetően, amelyek szükségesek az összefonódás engedélyezéséhez. Ezek az elvek teljes mértékben alkalmazásra kerülnek minden olyan esetben, amikor a Bizottság versennyel kapcsolatos aggályokat azonosított. Azonban más a helyzet abban az esetben, amikor a tények alapján a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy az összefonódás nem kelt versennyel kapcsolatos aggályokat.
- (39) Az Oracle 2009. december 14-én a nagyközönségnek és különösen a nyílt forráskód közösségnek tett nyilvános bejelentése, valamint az ezt követően néhány vállalat megvalósítására már megtett intézkedések tehát olyan tények, amelyeket – az ügyiratot alkotó többi elemmel egyetemben – a Bizottságnak figyelembe kellett vennie a művelet adatbázispiacra gyakorolt várható hatásának értékelésekor.
- (40) A MySQL nyílt forráskódú termék speciális jellemzői miatt a Bizottság megállapította, hogy az Oracle a tervezett műveletet követően továbbra is kínálni és fejleszteni fogja a MySQL-t. A MySQL által potenciálisan gyakorolt dinamikus korlátozás tekintetében az adattároló motorokat szállító felé tett nyilvános vállalatok valószínűleg csökkentik az Oracle arra irányuló képességét, hogy lefokozza a MySQL-alapú termékek jellemzőit, ideértve a piacon az Oracle-adatbázisokkal versenyben álló termékeket.
- (41) A Bizottság vizsgálata arra is rámutatott, hogy a tervezett műveletet követően más nyílt forráskódú adatbázisok – különösen a PostgreSQL – jelentős mértékben potenciálisan korlátozhatják az Oracle-t, és ezáltal időben és elégséges módon helyettesíthetik a MySQL által jelenleg gyakorolt versenynyomást.
- (42) Végezetül a Bizottság vizsgálata szerint nem zárható ki, hogy a MySQL-elágazások bizonyos mértékben szintén megerősödhetnek, és versenynyomást gyakorolhatnak az Oracle-re.

Következtetés

- (43) A Bizottság ezek alapján megállapította, hogy a tervezett művelet nem vezet az adatbázisok világpiaca tekintetében a hatékony verseny jelentős akadályozásához.

B. KÖZTESSZOFTVER

1. Az érintett termék- és földrajzi piacok

- (44) Az Oracle és a Sun egyaránt aktív a köztesszoftver ágazatban. A köztesszoftver az alkalmazások számára infrastruktúrát kínáló szoftvertermékek tág kategóriáját jelenti.
- (45) A Bizottság a legutóbbi Oracle/BEA határozatban nyitva hagyta a termékpiac meghatározását, azonban megállapította, hogy a piac vizsgálata megerősítette, hogy a köztesszoftver piaca a termék végső felhasználási céltől függően tovább szegmentálható.
- (46) Ebben az ügyben a köztesszoftver esetében nyitva hagyható a termékpiac pontos meghatározása, mivel a tervezett művelet nem keltett komoly aggályokat a közös piaccal való összeegyeztethetőséget illetően a lehetséges termékpiac-meghatározások egyikének esetében sem.
- (47) A földrajzi piac meghatározását illetően vitathatatlan, hogy az világméretű.

2. A verseny értékelése

- (48) A köztesszoftver-világpiac 2007-ben körülbelül 9,7 milliárd EUR-t tett ki. Az alábbi táblázat az Oracle, a Sun és fő versenytársaik 2006-ra és 2007-re vonatkozó, az IDC által becsült (bevételeken alapuló) világpiaci részesedéseit mutatja.

Szállítók	2006	2007
IBM	[20–30] %	[20–30] %
Oracle	[10–20] %	[10–20] %
SWIFT	[0–5] %	[0–5] %
Microsoft	[0–5] %	[0–5] %
Sterling Commerce	[0–5] %	[0–5] %
TIBCO	[0–5] %	[0–5] %
Sun	[0–5] %	[0–5] %
Mások	[30–40] %	[30–40] %

- (49) A piac vizsgálata rámutatott arra, hogy a Sun a köztesszoftver-piac egészén nem jelentős versenytárs. Az ügyfelek többsége szerint az Oracle és a Sun egymásnak nem szoros versenytársai ebben a szegmensben. A köztesszoftver-piac versenypiac, és az összefonódott vállalkozás több jelentős piaci szereplő részéről továbbra is versenynek lesz kitéve.
- (50) Ami a köztesszoftver különböző alszegmenseit illeti, 2007-ben az Oracle és a Sun együttes piaci részesedése

csak a következők esetében haladta meg a 15 %-ot: i. alkalmazás-szoftverek; ii. vállalati portálok és iii. integrációt és folyamatautomatizálást szolgáló köztesszoftver (pontosabban: vállalati szolgáltatásbusz (enterprise service bus, a továbbiakban: ESB) és üzleti folyamatmenedzsment szoftver (business process management software, a továbbiakban: BPMS).

- (51) Az Oracle részesedése az alkalmazás-szoftverpiacból [20–30] %, a Sun piaci részesedése [0–5] %. Az Oracle részesedése a vállalatiportál-szegmensből kicsivel haladja meg a [20–30] %-ot, az Oracle piaci részesedése pedig csak kismértékben fog növekedni a tervezett műveletet követően. Az Oracle piaci részesedése az ESB-szegmensben kb. [10–20] %, a Sun [5–10] %-os részesedéssel rendelkezik, ami kb. [20–30] %-os együttes piaci részesedést eredményez. Az Oracle piaci részesedése a BPMS-szegmensben kb. [10–20] %, a Sun piaci részesedése kb. [0–5] %.
- (52) A piaci részesedések ezekben a szegmensekben is mérsékeltek maradnak (még akkor is, ha figyelembe vesszük azt a tényt, hogy a Sun piaci részesedéséről beérkezett adatok nem feltétlenül pontosak teljes mértékben, mivel néhány terméke jellegét tekintve nyílt forráskódú). Továbbá, a Sun termékei ezekben a szegmensekben nem közeli helyettesítői az Oracle termékeinek, a szegmensek pedig versenypiacok, ahol több más jelentős versenytárs is aktív.

Következtetés

- (53) A Bizottság ezek alapján megállapította, hogy a tervezett művelet nem vezet a köztesszoftver vagy annak bármely lehetséges alszegmensének piaca tekintetében a hatékony verseny jelentős akadályozásához.

C. JAVA

1. Az érintett termék- és földrajzi piacok

- (54) A Java a Sun által körülbelül 20 évvel ezelőtt kidolgozott „fejlesztőkörnyezet”. A fejlesztőkörnyezet egy olyan szoftverplatform, amely lehetővé teszi a fejlesztők számára szoftveralkalmazások kidolgozását és telepítését. A Java fejlesztőkörnyezet legfőbb jellemvonása, hogy „nyitott”, vagyis független attól az operációs rendszertől vagy hardvertől, amelyen a Java-alapú alkalmazások futnak.
- (55) Bár a Java több részére is elérhető nyílt forráskódú implementációk, a Sun tulajdonában állnak az ehhez kapcsolódó legfontosabb szellemi tulajdonjogok, amelyek licencét a szoftverfejlesztőknek – különösen köztesszoftvereket és vállalati alkalmazás-szoftvereket (Enterprise Application Software, a továbbiakban EAS) fejlesztőknek – meg kell szerezniük. Azaz a Sun rendelkezik a Java programnyelvet használó szoftverfejlesztő cégek számára fontos input felett. A másik fontos fejlesztőkörnyezet a .NET, a Microsoft tulajdonában álló zárt környezet, mely kizárólag Windows alapon működő szoftverek fejlesztésére használható.

(56) Nincs precedens a fejlesztési platformok piacának Bizottság általi meghatározására. E határozat céljából nyitva hagyható a termékpiac meghatározása, mivel a legközelebbi szegmens – vagyis a JAVA szellemi tulajdonjogok licencbe adása – tekintetében nem merültek fel versennyel kapcsolatos aggályok. A Java szellemi tulajdonjogok licencbe adása világszintűnek tekinthető.

2. A verseny értékelése

(57) A piac vizsgálata megerősítette, hogy a Java-licenckek a szoftverprogramozók számára fontos inputot jelentenek. A Java jelentősége a széleskörű standardizációjához kapcsolódik, ami a tulajdonosi .NET platformmal szembeni erősségének kulcsfontosságú tényezője.

(58) Az Oracle által alkalmazott bármely lehetséges kizárási stratégia csak korlátozott hatást gyakorolna a downstream EAS-verseny társakra, mivel azok csak korlátozott mértékben függenek a Java kereskedelmi licencektől. Másrészt az Oracle közteszoftver-termékek piacán működő versenytársainak szüksége van a Java technológia kompatibilitási készletek (Technology Compatibility Kits, TCK) kereskedelmi licenceire – vagy a referencia implementáció vagy a független implementáció forráskódjának módosítására – hogy kereskedelmi forgalomba bocsáthassák azokat a termékeket, amelyek tanúsítottan megfelelnek a Java-platform specifikációnak. A J2EE közteszoftver termékek implementációjának szabadon hozzáférhető verziói (OpenJDK vagy binárisan megvalósítható verziók) nem felelnek meg az igényeknek.

(59) Bármely kizárási stratégia alkalmazásának képessége döntően attól a jogi és eljárási kerettől függ, amelyben a JCP (Java Community Process) működik és amely az Oracle számára a tervezett műveletet követően kötelezővé válik.

(60) A piac vizsgálatára válaszolóktól beérkezett panaszok és észrevételek azon a feltételezésen alapultak, hogy az Oracle, a Sun feletti irányítás megszerzését követően egyúttal a JCP felett is irányítást szerezne, és ebből következően a Java-hoz – különösen pedig a technológia kompatibilitási készletekhez – kapcsolódó szellemi tulajdonjogok felett is. A Bizottság a panaszosok feltételezéseit a JCP-re irányadó szabályok tekintetében értékelte, és megállapította, hogy a jelenlegi keretszabályozás alapján nem vonható le az a következtetés, hogy az összefonódott vállalkozás képes lenne kizárási stratégia alkalmazására.

(61) A piac vizsgálata során több szoftverszállító azt a véleményt képviselte, hogy az Oracle ösztönözve lenne arra, hogy input-kizárást gyakoroljon azáltal, hogy megemeli versenytársai számára a Java-hoz való hozzáférés költségét. Ennek alapja, hogy az Oracle és a Sun termékportfóliója egymástól különböző. Az Oracle vezető adatbázis-, közteszoftver- és szoftveralkalmazás-szállító, a Java pedig fontos inputot jelent különösen a közteszoftver és szoftveralkalmazások számára.

(62) Az inputkizárással való ösztönözöttség értékelése során a Bizottság mérlegelte azokat a potenciális hasznokat és

költségeket, amelyek az összefonódott vállalkozás számára az ilyen magatartásból származnának. A Java-hoz való teljeskörű hozzáféréstől történő tényleges kizárás csökkentené a versenytársak arra irányuló képességét, hogy az összefonódott vállalkozásra versenynyomást gyakoroljanak, mivel az ügyfelek kevesebbre értékelnék az olyan szoftvertermékeket, amelyek – funkcionalitásuktól függetlenül – nem Java-kompatibilisek.

(63) Másrészt, az összefonódott vállalkozás számára jelentős költségekkel jár a versenytársak kizárása. A kizárás esetében az összefonódott vállalkozás eshet azoktól a (korlátozott) bevételektől, amelyek azoktól a versenytársaktól származnak, amelyeknek jelenleg a Java-licencket nyújtja, de akiket a későbbiekben kizárna. Még fontosabb, hogy a kizárással valószínűleg gyengülne az a támogatás, amit a Java jelenleg az ügyfelek körében élvez. Ezt az ipart erős hálózati hatások jellemzik, ezek elvesznének, amennyiben a Java elvesztené a közösség támogatását. Ez jelentősen csökkentené a Java-kompatibilis alkalmazások, és a Java mint alkalmazásfejlesztési keret értékét. A piacon jelen vannak olyan jelentős versenytársak (pl. Microsoft), akik értékajánlatukat nem túlnyomórészt a Java-ra és a Java-kompatibilitásra alapozzák. E vállalkozások számára az ilyen kizárás előnyökkel járna. A kizárás és az ezzel járó, a hálózati hatásokat érintő veszteség hátrányosan érintené az összefonódott vállalkozás szoftvertermékeinek versenyképességét. Ezenkívül, a versenytársak kizárásának megkísérlését követően Java-elágazások tűnhetnek fel, mivel a szoftver-szállítók más lehetőségek felé fordulnának. Ez a Java-szabvány széttöredéséhez és töréséhez vezetne, a hálózati hatások elvesztéséhez vezetne és tovább csökkentené az alkalmazások Java-kompatibilitásának értékét.

(64) Mindent összevetve a Bizottság szerint igen valószínűtlen, hogy az összefonódott vállalkozás számára a Java-hoz való hozzáféréstől való kizárás haszna meghaladná az ilyen magatartás költségeit, ezért az összefonódott vállalkozás nincs ösztönözve arra, hogy kizárja versenytársait.

Következtetés

(65) A Bizottság ezért megállapította, hogy a tervezett művelet nem vezet a hatékony verseny jelentős akadályozásához a Java fejlesztőkörnyezethez kapcsolódó szellemi tulajdonjogok licence terén, valamint a közteszoftver és az EAS valamennyi downstream piacán.

D. IT-VEREM

1. Az érintett termék- és földrajzi piacok

(66) Az Oracle és a Sun az IT-verem más részein is aktívak, ezek a következő piacokat jelentik: szerverek, tárolási megoldások, operációs rendszerek és EAS. A Bizottság ezért értékelésnek vetette alá, hogy az összefonódás vezet-e hátrányos vertikális hatásokhoz vagy eredményezi-e konglomerátum létrejöttét. E termékek esetében nyitva hagyható a termékpiac pontos meghatározása. Az érintett földrajzi piacok világméretűek.

2. A verseny értékelése

(67) Az Oracle és a Sun (IDC alapján) piaci részesedése 2007-ben a következő volt:

	Oracle	Sun
Hardver/Szerverek	—	[10–20] %
Operációs rendszerek	—	[5–10] % (2006)
Adatbázisok	[40–50] %	[0–5] %
Közteszftver	[10–20] %	[0–5] %
Vállalati alkalmazászoftverek (EAS)	[5–10] %	—

(68) Egyedül az összefonódott vállalkozás és az IBM lennének jelen a technológia-verem valamennyi területén.

(69) A Bizottság szerint nem valószínű, hogy kizárják a versenytárs adatbázisokat szállítókat abból, hogy elérjék a Sun operációs rendszerének ügyfeleit, mivel a Sun operációs rendszerek piacából való részesedése alacsony, azaz [5–10] % alatti. A piac vizsgálata rámutatott arra, hogy az ügyfelek többsége szerint az Oracle nincs ösztönözve arra, hogy kizárja versenytársait.

(70) A Bizottság szerint az sem valószínű, hogy az Oracle a technológia-verem egyik rétegében gyengítené valamelyik termékének interoperabilitását a más rétegekben működő versenytársak termékével szemben. Mivel az adatbázisok kivételével az összefonódott vállalkozás piaci részesedése az összes rétegben korlátozott, nem tűnik valószínűnek, hogy az ilyen gyakorlat az összefonódott vállalkozás számára válna. A piac vizsgálata ezt megerősítette.

Következtetés

(71) A Bizottság ezek alapján megállapította, hogy a tervezett művelet nem vezet a hatékony verseny abból eredő jelentős akadályozásához, hogy az összefonódott vállalkozás jelen van az IT-verem területén.

V. KÖVETKEZTETÉS

(72) A fenti okokból kifolyólag a határozat arra a következtetésre jut, hogy a tervezett művelet nem akadályozza jelentős mértékben a hatékony versenyt a közös piacon vagy annak jelentős részén.

(73) Következésképpen a Bizottság az összefonódást – az összefonódás-ellenőrzési rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével, valamint 8. cikkének (1) bekezdésével, továbbá az EGT-megállapodás 57. cikkével összhangban – a közös piaccal és az EGT-megállapodással összeegyeztethetőnek nyilvánította.